

Důvody:

Řízení dle § 125 nesporného patentu ze dne 9. srpna 1854, čís. 208 ř. zák. má místo jen při dědických přihláškách sobě odporujících, nikoli při sporných nárocích odkazních. Neprávem tedy soud první stolice použil ustanovení tohoto § 125 odkázal nezl. Josefa Sch-a a soudruhy jakožto odkazovníky na pořad práva se sankcí v tomto článku zákona stanovenou. Soud rekursní nepochybil, pokud zrušil tuto část usnesení prvního soudu a tomuto uložil, by pokračoval v projednávání pozustalosti s přihlášenými dědici zákonnými. Na pozustalostním soudu bude, aby při tom v řízení nesporném vzal na přetřes též otázku, zda poslední pořízení zůstavitelovo, kteréž jako písemná poslední vůle pro nedostatek formálních náležitostí jest neplatným, lze zachovati v platnosti jako ústní poslední vůli, zda tedy dlužno k němu přihlížeti při projednávání pozustalosti a zdaž odkazy v něm nařízené jsou formálně účinný. zvláště když jeden z odkazovníků jest nezletilý. U z n á - l i soud pozustalostní formálně nároky odkazní, odeprou-li však přihlášení dědici zákonní plniti odkazy, nezbude ovšem odkazovníkům, než aby uplatnili své nároky pořadem práva. Dovolacímu rekursu odkazovníka a soudruhu nebylo tedy lze vyhověti. Poněvadž dědické právo zákonných dědiců nebylo bráno v p o - c h y b n o s t, přísluší jim dle § 145 nesp. říz. nárok na přenechání správy a opatrování pozustalosti. Pokud rekursní soud zrušil příslušnou část usnesení prvního soudu a nařídil prvnímu soudu, aby za účelem správy pozustalosti zřídil opatrovníka, měl patrně na mysli ustanovení § 812 obč. zák., neboť za daných okolností nedalo by se takové opatření ospravedlniti nějakým jiným ustanovením zákona. Než opatření ve smyslu § 812 obč. zák. bylo by odůvodněno jen tehdy, kdyby byli odkazovníci učinili návrh na separaci po rozumu tohoto článku zákona, osvědčivše jak své nároky tak i obavu tamže naznačenou. To se nestalo, a proto bylo vyhověno dovolacímu rekursu zákonných dědiců.

Čís. 1162.

Zemský výbor (zemský správní výbor) jest — vykonáváje právo dozorcí — oprávněn, žádati za knihovní zápis na místě obce.

(Rozh. ze dne 6. září 1921, R I 1085/21.)

Usnesením obecního zastupitelstva v Š. ze dne 6. listopadu 1918 byly odprodány Albertu V. a soudruhům obecní pozemky; okresní zastupitelstvo v T. usnesením ze dne 23. prosince 1918 odprodej schválilo. Ku dohlédací stížnosti obce Š. zrušil zemský správní výbor usnesením ze dne 9. prosince 1920 obě prv jmenovaná usnesení a domáhal se po té na knihovním soudě zpětného přepsání odprodaných pozemků. K n i h o v n í s o u d žádosti vyhověl. R e k u r s n í s o u d ku stížnosti Alberta V-a a soudruhů napadené usnesení zrušil. D ů v o d y: Stěžovatelé uplatňují, že žadatelce schází vlastnost strany a tudíž legitimace ku podání žádosti knihovní a odvolávají se na ustanovení § 84 a § 94 (2) knih. zák. V dalším uplatňují, že knihovní žádosti dlužno dle § 94 (3) knih. zák. také v tom směru zkoumati, zda žádost obsahem předložených listin jest odůvodněnou. Zásadou

oprávnění ku podání žádosti knihovní jest, že žádost za knihovní vklad věcného práva tím podati jest, kdo věcného práva nabyl. O vklad výmazu má zažádati ten, k jehož prospěchu se má výmaz státi. Tato zásada jde na jevo jak z povahy věci samé, tak i z ustanovení § 77 (2) knih. zák., dle kteréhož postačí ku žádosti za vklad jménem toho, jemuž vklad jest ku prospěchu, všeobecná plná moc. V tomto případě oprávněna byla podati knihovní žádost obec Š. Zemský správní výbor jest sice v autonomním správním obvodu vyšší stolicí (§ 97 obec. zř. a § 77 zák. o okres. zast.), není však zákonným zástupcem obce. Jako takovému schází mu oprávnění, obce zastupovati (§ 4 c. ř. s. anal.). Jak z listiny přiložené ku stížnosti vychází, zrušil zemský správní výbor u výkonu svého dohlédacího práva usnesení obecního zastupitelstva. Činnost další, zejména žádati na základě zrušovacího usnesení za knihovní vklad jménem obce, nemůže zmíněný výbor vykonávati. Výbor správní mohl by jen snad v mezích své působnosti zaříditi pokud se týká obec donutiti, by za knihovní vklad zažádala. Sam však oprávnění toto nemá. Z uvedeného vysvítá, že schází žadateli legitimace k podání žádosti této, a že ustanovení § 94 (2) knih. zák. brání žádanému vkladu.

Nejvyšší soud zrušil usnesení rekursního soudu a uložil mu, by, nepřihlížeje k použitému zrušovacímu (správně zamítacímu) důvodu, rekurs znovu vyřídil.

Důvody:

Zemský výbor a tudíž i na jeho místo nastoupivší zemský správní výbor jest dle § 96 ob. zřiz. pro Čechy, pak čl. XXIV, XVII a XVIII odstavce druhý a třetí zák. z 5. března 1862, čís. 18 ř. zák., § 99 ob. zřiz. a § 77 zák. o zast. okr. úřadem vedoucím dohled nad hospodářstvím obce obzvláště též co se týče obecního kmenového jmění a (ostatně nyní obecníru jmění na roveň postaveného) statku, kteréž právo dohlédací vykonává obzvláště z příčiny a za příležitosti výkonu práva schvalovacího a rozhodovacího. Není a nemůže býti o tom ani v teorii ani v praxi pochyby, že tato stolice — aspoň když na ni byla věc devolvována jako na stolici schvalovací neb rekursní, jako zde se stalo — oprávněna jest, místo aby obec doháněla k tomu kterému úkonu, předsevzítí úkon ten sama (t. zv. úkon náhradní) (Srv. Žalud, Ob. zřiz. k § 96). Usnesením ze dne 9. prosince 1920, jež rekursní soud před rukama měl, ano bylo přiloženo k stížnosti a tvořilo již základ žádosti knihovní, o níž jde, zrušil zemský správní výbor na dohlédací stížnost obecního úřadu v Š. usnesení obecního zastupitelstva obce Š. ze dne 6. listopadu 1918, jímž odprodány byly Albertu V. a soudruhům obecní pozemky, jakož i usnesení okresního zastupitelstva v T. ze dne 23. prosince 1918, jímž odprodej ten schválen byl, a přísluší mu tedy také bdíti nad tím, aby zrušovací usnesení jeho bylo provedeno t. j. může přímo také předsevzítí za obec příslušný výkon k provedení čelící čili žádati za příslušný knihovní zápis. To odpovídá nejen povaze věci, ale jest i proto praktičtější, než nutiti obec k zakročení takovému, protože se tím vyvaruje kolisi v přesvědčení zastupitelstva obce, jež odprodej odhlasovala. Podobně bylo nálezem býv. správního soudu vídeňského ze dne 13. prosince 1877, Budvinski čís. 176 uznáno, že jsou nadřazení samosprávní orgánové oprávnění a přísluší.

vymoci knihovní vklad vlastnického práva k nemovitostem obci patřícím ve smyslu § 67 odstavec druhý ob. zřiz. a zákona zemského ze dne 5. prosince 1874, čís. 82 z. zák. Tak jest dána podmínka § 77 odstavec třetí a § 94 čís. 2 knih. zák., což rekursní soud neprávem popírá. Rekursní soud upíraje zakročiteli legitimaci ke knihovní žádosti, o niž jde, nepustil se do řešení otázky, je-li žádost dle obsahu listiny a knihovního stavu dle předpisů knihovního zákona odůvodněna, i bylo proto tak rozhodnutoi jak se stalo.

Čís. 1163.

Otázku, zda zaměstnanec opomenul po značnou dobu konati službu, jest posuzovati dle okolností případu.

Jest nutno, by mezi důvodem propouštěcím a propuštěním byla časová souvislost. Rozhodl-li se zaměstnavatel, ač měl za to, že jest tu důvod propouštěcí, pro výpověď, sluší za to míti, že vzdal se práva k propuštění.

Smlouvu s obchodním pomocníkem sluší na straně zaměstnavatelově pokládati za obchod.

(Rozh. ze dne 6. září 1921, Rv I 304/21.)

Žalobce byl zaměstnán v obchodě žalovaného jako obchodní pomocník. Dne 29. června 1920 dal mu žalovaný ku dni 31. července 1920 výpověď, již žalobce nepřijal, načež ho žalovaný dne 3. července 1920 propustil jednak pro dřívější poklesky ve službě jednak proto, že dne 29. června dopoledne a 3. července odpoledne 1920 se nedostavil do služby. Žalobce pomocníka o zaplacení služného za lhůtu výpovědní se 6 proc. úroky bylo oběma nižšími soudy vyhověno. Důvody: V tom, že žalobce nepřišel, třebaš svémocně, dne 3. července 1920 odpoledne do služby, nelze shledávati dostatečný důvod ku propuštění, byť již před tím dne 29. června (svátek) dopoledne byl službu zanedbal, ježto nejde o vzdalování se služby po dobu, dle okolností značnou ve smyslu § 27 zák. obch. pom. a žalobce, jak zjištěno, dříve služby nezanedbával. I kdyby se přihlíželo k dřívějším okolnostem, na nichž žalovaný zakládá propuštění žalobce, nebylo by lze uznati propuštění ospravedlněným. Leč všechny tyto příhody, jež se sběhly delší dobu před propuštěním, staly se pro žalovaného bezcennými, ježto, ač se o nich v zápětí dozvěděl, jich neuplatňoval, nýbrž žalobce dále ve službě podržel. Mezi propuštěním a příhodou, jež zavedla k němu podnět, musí býti jistá souvislost, jinak pomíjí právo na propuštění, ježto možnost, propustiti zaměstnance pro jeho osobní vlastnosti neb pro určité události není časově neomezena a není ponechána libovůli zaměstnavatelově. Nelze proto přiznati žalovanému právo, by sahal napotomně k ospravedlnění propuštění zaměstnance ku všem nepřístojnostem ve službě, jimž puv dně sám nepřikládal váhy a z nichž nevyvodil ihned důsledku.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody.

Pokud jde o právní posouzení věci, souhlasí dovolací soud s názorem soudu odvolacího, že žalovaný není oprávněn, žalobce propustiti ze služby